

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

Tredje kvartal 2020

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED), kommunenes og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftverk, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten viser status for konsesjonsbehandling av kraftverk, volumet av ny kraft som er på vei inn i det norske kraftsystemet, og status for godkjenning av anlegg for deltakelse i elsertifikatorordningen. En nærmere forklaring av innholdet i rapporten er gitt på siste side.

Spørsmål kan rettes til Seksjon for ressurs og kraftproduksjon i NVE, v/Ann Myhrer Østenby (tlf. 996 97 202), Fredrik Arnesen (tlf. 416 69 694)

Oppsummering av tredje kvartal 2020

- *2,1 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon ble satt i drift og ferdigstilt.*
- *9,3 TWh vann- og vindkraft er under bygging. 1,5 TWh av dette leverer allerede strøm til nettet. Dette kommer fra vindturbiner som allerede satt i drift, men der ikke hele vindkraftverket er bygget ferdig.*

2,1 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon ble ferdigstilt i løpet av kvartalet

I løpet av tredje kvartal har NVE registrert at det er ferdigstilt og satt i drift til sammen 2,1 TWh ny kraftproduksjon. Dette fordeler seg på fem nye vindkraftverk med en samlet årlig produksjon på 1,8 TWh og 0,3 TWh ny vannkraft fordelt på fire små vannkraftverk, ett opprustings- og utvidelsesprosjekt og ett nytt større vannkraftverk.

Fem nye vindkraftverk er ferdigstilt

Fem vindkraftverk satt i drift de siste turbinene i tredje kvartal. Disse er nå ferdigstilt:

- Stigafjellet, Vardafjellet og Skinansfjellet og Gravidal i Rogaland
- Tonstad i Agder
- Kvenndalsfjellet i Trøndelag

Disse kraftverkene bidrar til sammen med en normalårsproduksjon på om lag 1,8 TWh. Flere av turbinene ble satt i drift før inngangen av tredje kvartal, men de siste 0,5 TWh av disse fem prosjektene ble satt i drift i tredje kvartal.

I tillegg til de kraftverkene som ble ferdigstilt ble det også satt i drift turbiner i vindkraftverk som fortsatt er under bygging. Dersom vi regner med dette, økte normalårsproduksjonen fra norske vindkraftverk med 2,1 TWh til 11,3 TWh i tredje kvartal. Normal årsproduksjon fra ferdigstilte vindkraftverk, der alle turbinene er satt i drift, er 9,8 TWh.

Fem nye vannkraftverk er satt i drift

I tredje kvartal ble Østerbø kraftverk i Høyanger kommune satt i drift, med en installert effekt på 48 MW og en årsproduksjon på 165 GWh. Sjøfossen kraftverk ble oppgradert, og økte produksjonen med 6 GWh. I tillegg ble det satt i drift fire småkraftverk med en samlet årsproduksjon på 82 GWh:

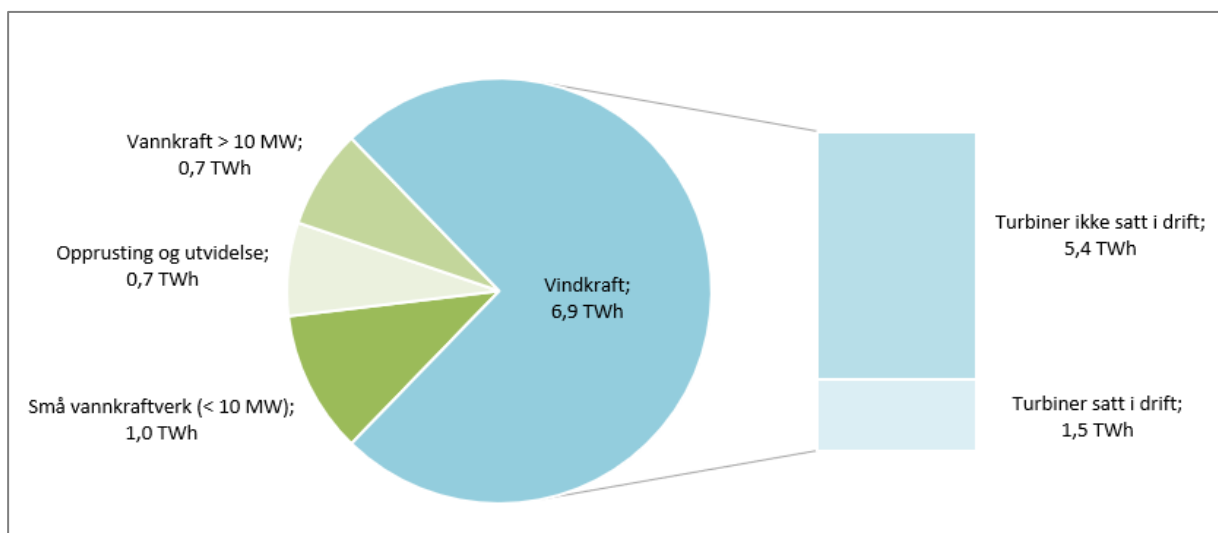
- Nørlandselva og Storlia i Vestland
- Storåvatn 1 og Nedre Leiråga i Nordland.

Ved utgangen av andre kvartal 2020 er den totale midlere årsproduksjonen for vannkraft på 136,3 TWh.

9,3 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon er under bygging

Ved utgangen av tredje kvartal er 9,3 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon under bygging. Hovedtyngden av dette er vindkraftprosjekter.

Figur 1: Ny kraftproduksjon under bygging, fordelt på teknologi.

I tredje kvartal startet byggingen av Okla vindkraftverk i Stad kommune. Dette har en forventet normalårsproduksjon på 71 GWh.

Ved utløpet av kvartalet var det 21 vindkraftverk under bygging. Disse har en samlet normalårsproduksjon på 6,9 TWh. 1,5 TWh av dette ble satt i drift i tredje kvartal, i disse kraftverksprosjektene:

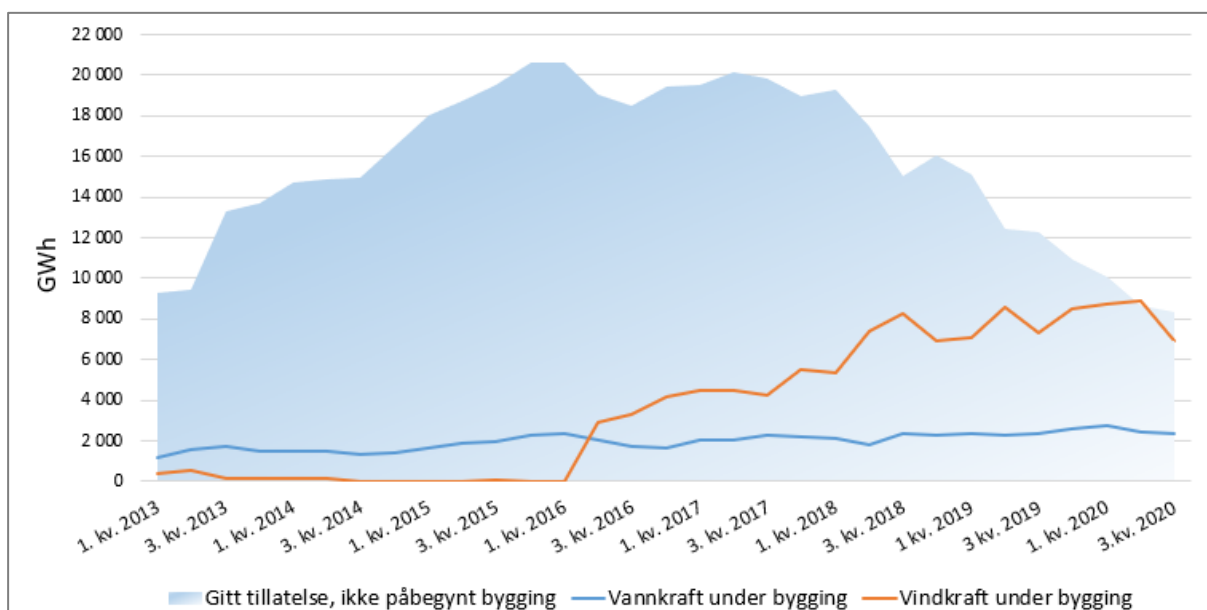
- Geitfjellet, Harbakfjellet, Hundhammerfjellet og Frøya i Trøndelag
- Guleslettene i Vestland
- Måkaknuten i Rogaland
- Raudfjell/Kvitfjell i Troms og Finnmark

Nye tillatelser og avslag i andre kvartal 2020

Det ble i løpet av kvartalet gitt endelig tillatelse fra NVE til tre kraftverksprosjekter med til sammen 2,4 GWh ny vannkraftproduksjon.

OED ga endelig avslag til to vannkraftverk med et samlet potensial på 26,2 GWh og én overføring på 9 GWh.

Figur 2: Historisk utvikling av endelige tillatelser som ikke er benyttet, samt vann- og vindkraftprosjekter under bygging ved utgangen av hvert kvartal.

Nye konsesjonsvilkår til Kvænangen kraftverk

I tredje kvartal ble det gitt nye konsesjonsvilkår til Kvænangen kraftverk. Endringene i vilkårene fører ikke til redusert kraftproduksjon.

Fem nye godkjenninger i elsertifikatorordningen i løpet av kvartalet

I andre kvartal ble to vannkraftprosjekter og tre vindkraftprosjekter godkjent i ordningen med elsertifikater. Samlet årsproduksjon fra disse prosjektene er på 1,4 GWh.

Tabeller

Tabell A: Endelig konsesjon/fritak	3. kvartal 2020			Sum 2020		
	Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW
Små vannkraftverk (<10 MW)	1	0,2	1,1	11	33	108
Opprusting og utvidelse	2	0,1	1,3	5	49	133
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	1	51	66
Vindkraft	0	0	0	0	0	0
Sum	3	0,3	2,4	17	133	307

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet, og for året til og med utløpet av kvartalet. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert. Disse tallene inngår også i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift.

Tabell B: Endelig avslag	3. kvartal 2020			Sum 2020		
	Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW
Små vannkraftverk (<10 MW)	2	9	26	12	41	105
Opprusting og utvidelse	1	0	9	4	18	77
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	0	0	0	0	0	0
Sum	3	9	35	16	59	182

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og for året til og med utløpet av kvartalet. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert.

Tabell C: Ny produksjon	3. kvartal 2020			Sum 2020		
	Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW
Små vannkraftverk (<10 MW)	4	25	82	19	76	232
Opprusting og utvidelse	1	3	6	3	82	270
Vannkraft > 10 MW	1	48	165	2	125	258
Vindkraft	5	521	1 820	8	886	2 964
Sum	11	597	2 073	32	1 169	3 724

Tabellen viser ny produksjon satt i drift i gjeldende kvartal, så langt NVE har fått melding om dette.

Tabell C1: Total installert kraftproduksjon i Norge ved utgangen av 3. kvartal 2020

Teknologi	Antall	MW	TWh
Vannkraft	1 671	32 941	136,3
Vindkraft	52	3 463	11,3
Termisk kraft	30	700	3,4
Sum	1 753	37 104	151,0

[Tabellen](#) viser nøkkeltall for norsk kraftproduksjon ved utgangen av kvartalet. I tillegg til teknologiene som er oppgitt, er det installert over [100 MW solkraft](#) ved utgangen av 2019 som er tilknyttet strømmettet. Tallene NVE har for solkraft er estimater basert på usikre datakilder, og er derfor ikke inkludert i tabellen.

Tabell D: Endelig tillatelse, ikke idriftsatt

Teknologi	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke bygd			Sum endelig tillatelse, ikke idriftsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (< 10 MW)	64	323	1 007	289	741	2 238	353	1 064	3 245
Opprusting og utvidelse	20	238	657	47	389	835	67	627	1 492
Vannkraft > 10 MW	7	174	701	10	362	849	17	536	1 549
Vindkraft	21	2 029	6 914	19	1 296	4 406	40	3 325	11 320
Sum	112	2 764	9 278	365	2 787	8 328	477	5 552	17 606

Tabellen viser hovedtall for prosjekter som har endelig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

Tabell D1: Under bygging, Teknologi og idriftsettelsesår [GWh]

	Satt i drift	2020	2021	2022	2023-2025	Totalt
Små vannkraftverk (<10 MW)		499	449		59	1 007
Opprusting og utvidelse		66	341	18	232	657
Vannkraft > 10 MW		125	576			701
Vindkraft	1 531 ¹	1 718	3 665			6 914
Totalt	1 531	2 408	5 031	18	291	9 279

Tabellen viser forventet år for idriftsettelse for ny kraftproduksjon som er under bygging. Idriftsettelsesåret er basert på årstall som er oppgitt i fremdriftsplan i forbindelse med godkjenning av detaljplan, eller publisert av utbygger i forbindelse med nyhetssaker eller andre steder.

Tabell D2: Vannkraftverk «gitt tillatelse, ikke bygd» per fylke.

¹ Andelen produksjon fra vindkraftverk som er under bygging som er satt i drift per 31.9.2020.

Fylke	Små vannkraftverk (< 10 MW)		Over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Agder	19	195	5	200
Innlandet	11	81	3	60
Møre og Romsdal	19	109	2	46
Nordland	48	448	9	174
Rogaland	26	165	2	18
Troms og Finnmark	23	194	2	10
Trøndelag	22	152	2	1
Vestfold og Telemark	26	125	5	225
Vestland	86	733	20	843
Viken	9	36	3	20
Totalsum	289	2238	53	1597

Tabellen viser fylkesvis fordeling av potensialet fra stadiet «gitt tillatelse, ikke bygd» i tabell D fordelt på små vannkraftverk, vannkraftverk over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse.

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og i tillegg saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	74	221	672	0	0	0
Opprusting og utvidelse	28	199	380	1	0	12
Vannkraft > 10 MW	1	611	2 100	0	0	0
Vindkraft	17	5 381	18 294	9	597	2 029
Sum	120	6 411	21 446	10	597	2 041

Tabellen viser saker som ved utløpet av kvartalet ikke har endelig vedtak uavhengig av stadier i saksbehandlingsprosessen i NVE, OED eller kommunen. Dette inkluderer meldinger, konsesjonspliktverdinger, søknader, innstillinger og vedtatte saker som ikke er endelige i form av at de påklaget. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergilovent, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling altså omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen.

Tabell F: Elsertifikater	3. kvartal 2020		Sum 2020	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Søknader under behandling	10		12	
Godkjente anlegg	5	1 427	29	6 813
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>	0	0	0	0
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>	5	1 427	29	6 813
Avslag	0		0	

Tabellen viser innkomne saker under behandling i NVE for godkjenning i elsertifikatsystemet samt godkjente og avslåtte anlegg i henholdsvis gjeldende kvartal og år. Vedtak som er påklaget vises ikke i tabellen. Se også NVEs [nettsider](#) for en prosjektvis oversikt.

Om rapporten

Oversikten er utarbeidet av NVE og blir publisert hvert kvartal. Rapporten viser oppdaterte tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunlaget.

Oversikten viser summen av endelige tillatelser² gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs eller kommunens vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype. Beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs nettsider](#)³.

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og at utfallet av myndighetenes vurdering kan bli endret. For vindkraftverk gis det konsesjon for installert effekt. Med dagens vindkraftteknologi forventes brukstiden til i gjennomsnitt 3 400 fullasttimer. Derfor er alle tall i GWh for vindkraft under behandling, med endelig avgjørelse og under bygging basert på en brukstid på 3400 timer fra og med første kvartal 2018. For vindkraftverk som er under bygging, og deler av produksjonen er satt i drift, legges det til grunn oppgitt forventet årsproduksjon for kraftverket.

Informasjonen er basert på NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas forbehold om mulige feil og unøyaktigheter. Nærmere informasjon om de enkelte prosjektene er å finne på sakenes [nettsider](#)⁴ på nve.no.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

² Med "endelig tillatelse" menes endelig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt der vedtaket enten ikke er påklaget eller er ferdig klagebehandlet. Vi gjør oppmerksom på at det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

³ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/om-konsesjon/>

⁴ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/>